

ВІД ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ЛІГИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Цього року Ліга Визволення України відмічує 35-річчя свого існування і творчої праці. Бож 1 травня 1949 року, на- снажені ідеєю визвольної боротьби в Україні та свідомі обо- в'язку продовжувати цю боротьбу усіма можливими в емі- граційних умовах засобами, колишні учасники революційно- визвольних змагань, члени Української Повстанської Армії та прихильники націоналістичного руху створили зав'язок, який дав початок ЛВУ.

У „Деклярації” ЛВУ з цього ж року сказано: „ЛВУ вба- чає своє призначення у скріплюванні першого визвольного фронту, що ним повинна бути вся українська еміграція”. Ця „Деклярація” стала основою дії ЛВУ по сьогоднішній день. Це ж бо ніщо інше як гаряче бажання активної допомоги визвольній боротьбі українського народу на Рідних Землях, а зокрема боротьбі Української Повстанської Армії.

Немає сумніву, що любов до України і свідомість своїх громадських обов'язків були стимулом до пожвавленої ци- прої і жертвовної праці як ініціаторів так і всього активу ЛВУ. В процесі своєї праці і розвитку вони зустрічали перепони, проблеми, невдачі... Але не зневірювалися, не відступали — тільки послідовно, прямолінійно і без вагань поступали впе- ред, бо вірили, що постуляти схвалені на Першій Конферен- ції ЛВУ правильні і невідкличні. Ця послідовність, разом з жертвовною працею, принесла успіхи, бо з малого зав'язку, створеного в 1949 році, виросла велика крайова організація з більше як 40 Відділами і кількома тисячами членів. Одне слово — ЛВУ стала потужною силою серед зорганізованої української спільноти в Канаді, беручи активну участь в різ- них ділянках громадського, культурного і політичного життя.

Ця многогранна праця ЛВУ на протязі 35 років представлена у Збірнику, який підготував довголітній член ГУ ЛВУ, ред. Василь Солонинка з допомогою д-р Романа Малащюка, ред. Володимира Макара, інж. Василя Безхлібника, членів управ Відділів та інших членів редакційної колегії: ред. Олександра Матли і ред. Василя Дідюка. Всім їм — а зокрема ред. В. Солонинці — дружне спасибі.

Передаючи „Нарис історії ЛВУ” до рук її членів, співпрацівників в ОУВФ та членів української спільноти, Головна Управа впевнена, що ця книга-збірник буде джерелом всебічного пізнання різних аспектів розвитку і праці ЛВУ та заохотою для молодшого покоління продовжувати почате діло 35 років тому.

ТЕОДОСІЙ БУЙНЯК
голова Головної Управи
Ліги Визволення України

Роман Малащук

НА ДРУГОМУ ФРОНТІ БОРотьБИ

35 років діяльності ЛВУ 1949-1984

У Другій світовій війні (так, як у Першій) український народ знов піднявся до боротьби за свою свободу і державу. Остання визвольна війна нашого народу в різних формах — від прямої збройної до революційно-підпільної — тривала понад десять років: від проголошення відновлення української держави Актом 30-го червня 1941 року до загибелі на полі слави Головного Командира УПА і всієї Воюючої України сл. п. ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки 5-го березня 1950 року біля Львова, а далі знов пішла в підпілля, не зважаючи на те, що II-га Світова війна закінчилася в травні 1945 року, і в різних виявах триває дотепер.

Також і ця велика збройна боротьба України не принесла перемоги нашому народові, що знов опинився під московським караулом. У наслідок такого положення тисячі українців покинули свої рідні землі і пішли в широкий світ, спочатку в Західню Європу, де залишилась їх якась кількість по сьогодні, а сотки тисяч подалися за океан — головно до ЗСА, Канади, Аргентини, Бразилії, Австралії.

Серед цих тисячів українців були ті, що брали безпосередню або посередню участь у боротьбі свого народу, теж ті, хто в часі і в наслідок цієї боротьби були запроторені, а тоді вийшли на волю з ворожих тюрем і концтаборів, і також прибули сюди пізніше бійці славетної УПА, що з наказу свого командування пішли рейдом у Західню Німеччину, а потім далі.

У тому часі (це були роки 1945-46-47-48-49-50) Україна ще вела повстанську збройну боротьбу, тож ми — ті, хто з незалежних від них причин, опинилися в західньому світі, вважали своїм першим і найважливішим обов'язком допомагати своїм друзям, своєму народові на рідній землі, що стояв на першій лінії фронту визвольної боротьби. Очевидно, допомагати такими способами і засобами і в таких формах, які були відповідні в країнах, до яких ми попали, становлячи тут другу лінію фронту української визвольної боротьби. Це було самозрозумілим і не підлягало жодним сумнівам, а питанням було: як і в яких формах допомагати, щоб наша допомога була якнайефективнішою. Отож ми не починали тут чогось, але в інших обставинах і в іншій ситуації і в інших формах продовжували боротьбу.

В Канаді це — **Ліга Визволення України** й інші Організації Українського Визвольного Фронту. В Календарі-Альманахові „Гомону України” за 1956 рік у 5-річчя ЛВУ, в статті „На службі української визвольної справи” я писав: „Ми, як організація, і навіть ми, як люди (звичайно, дозрілі суспільно й політично люди) вийшли в світ у іншій добі, як наші попередники й багатов наших сучасників, які цієї доби не переживали й тому не так її розуміють і не так сприймають. „Родились ми великої години, з пожеж війни і з полум'я вогнів...” — писав поет про людей нашої доби.

Нова доба — нові завдання

А доба, в якій живемо й діємо, зовсім інша, як була до Другої світової війни. У Другій світовій війні ми ще раз програли. Але боротьба, яку підняв у тих важких роках український народ, триває в таких чи інших формах по сьогоднішній день. Це неоспоримий факт і дуже важливий факт. Так само відомий і неоспоримий факт, хто веде, організує й очолює оцю визвольну боротьбу — ОУН-УПА-УГВР. Завдяки цій жертвній боротьбі українського народу, в першу чергу, і завдяки діяльності української спільноти, розкиненої по всьому світі, в другу, допоміжну чергу — Україна стала світовою проблемою.

І саме завданням всієї української спільноти є, щоб українська проблема була дальше і ще більше такою світовою проблемою. Проблемою, без позитивної розв'язки якої не буде в світі миру. Ми мусимо діяти так, щоб зусилля, боротьба й величезні жертви українського народу не пішли намарне, щоб ми

втретє не програли, а щоб досягнули нашої найголовнішої мети. Справа йде про сьогодні і завтра українського народу, а не про вчора і про минуле.

Сьогоднішня доба інша. Треба ще іншої діяльності, ще інших форм і змісту роботи, таких, що їх вимагає сучасна доба й

Степан Бандера — голова Проводу ОУН

сьогоднішня міжнародня ситуація. Ми не хочемо критикувати інших українських організацій за їхню діяльність. Вони зробили й роблять багато корисної роботи. Але нам всім необхідно йти далі, ми мусимо йти далі. І з огляду на українську

визвольну справу і також з уваги на потреби української спільноти тут, яка пов'язана з цілою українською проблемою.

Вся наша діяльність тут має відповідати вимогам українського народу. Всією нашою роботою ми маємо допомагати українському народові і тим українським силам і факторам, які сьогодні ведуть визвольну боротьбу. Саме так розуміла й розуміє свої завдання ЛВУ і в цьому напрямі провадила й провадить свою діяльність”.

В одній з резолюцій 5-ої Крайової Конференції ЛВУ (1954) сказано: „5-та Конференція стверджує, що за останніх п'ять років Ліга Визволення України провела значну роботу відповідно до тих напрямних і визначених завдань, прийнятих в часі заснування 1-го травня 1949 року. Ця робота була проведена і в площині організаційній і в політичній та суспільно-громадській. П'ятилітній період діяльності нашої організації створив зовсім задовільні передумови для того, щоб у дальшому етапі нашої роботи ми могли тим ефективніше реалізувати наші завдання, а передусім ставити цілу діяльність так, щоб з неї була максимальна допомога визвольним змаганням українського народу на українських землях.”

„Гомін України” (ч. 30/271, з 24. 7. 1954) писав: „Те, що українська спільнота в Канаді являється сьогодні сильнішою, більше спаяною внутрі, то це, без самохвальби й рекліам, треба віднести на рахунок наполегливої праці ЛВУ з усіми її Відділами й усім її членством. ЛВУ обрала правильний шлях до об'єднання-консолідації українських сил у Канаді, поставила цю важливу справу в єдию правильній площині об'єднання на базі ідеї революційно-визвольної боротьби та активної праці й допомоги українській визвольній справі.

У тому напрямі працювала і далі буде працювати Ліга Визволення України. Нам ідеться зараз про найістотніше, про те, щоб у теперішній політичній ситуації, коли большевицька Москва поширила свій наступ на решту ще вільного світу, переконати публічну опінію Заходу, що лише здецидований, рішучий наступ на позиції ворога, наголосивши ідеї боротьби за визволення всіх народів і людей, врятує світ від заглади і знищення, що зготувала йому Москва. Тому в бою за Україну, за її державну суверенність, Ліга Визволення України в новому етапі своєї діяльності непохитно стоятиме на передовій стійці, організуючи й мобілізуючи до цього всі сили нашої спільноти в Канаді.”

З М І С Т

	Сторінка
Теодосій Буйняк: Від Головної Управи Ліги Визволення України	7
Роман Малащук: <i>На другому фронті боротьби</i> 35 років діяльності ЛВУ — 1949-1984	9
Нова доба — нові завдання	10
Визволення України — найважливіша справа	13
Два фронти боротьби	14
Нова організація — ЛВУ	17
Наш центр у Торонті	20
Книга про ЛВУ	22
Ми живемо Україною	24
У дальшому поході	26
The Canadian League for the Liberation of Ukraine	28

НАША ДІЯЛЬНІСТЬ У КОРИСТЬ УКРАЇНИ

Українська спільнота в Канаді завжди прислухалася до потреб свого народу	29
Потреба нового змісту і нових форм дії	30
Перші організаційні клітини УВФронту в Канаді Спілка Української Молоді	32
„Гомін України”	34
Ліга Визволення України	37
Ідейно-програмові заложення ЛВУ	40
Деклярація Тимчасового Організаційного Бюра Ліги Визволення України	40
Резолюції 1-ої Крайової Конференції ЛВУ	44
Завдання ЛВУ	48
Місце ЛВУ в українській громаді	50
Що дала ЛВУ громаді?	51
У перших вирішних роках творення і будови ЛВУ	54
Нова динамічна сила	54
ЛВУ започаткувала широкі — багатолюдні акції У 20-річчя процесу СВУ-СУМ	58
У пам'ять Головного Командира УПА	61
АБН у Канаді	64

За українські радіопересилання „Голосу Канади”	64
60-річчя українського поселення і розкриття обличчя комуністів	66
Потреба спільного фронту проти імперіялістичної Москви .	68
Проти російського імперіялізму і непередрішенства	69
Проект схвалюваних на вічах резолюцій	71
Маніфестації української єдності	73
Солідарне становище української преси	75
Становище української преси в Канаді до діяльності НТС	76
Заява політичних організацій і середовищ	77
Ген. П. Григоренко і його „партократія”	78
За чіткість самостійницьких позицій	80
Реакція Москви на нашу діяльність в Канаді	83
Будівничі ЛВУ	83
Почесне членство ЛВУ	88
Іменовані почесними членами ЛВУ на XIII-ій Ювілейній Крайовій Конференції	88
Співтворці ЛВУ	89
 ВНУТРІ-ОРГАНІЗАЦІЙНІ СПРАВИ ЛВУ	
Розбудова ЛВУ	92
Організаційні поїздки	94
Важлива роля „Гомону України”	101
Показчики росту і сили ЛВУ	104
З особливою пошаною до Д. Донцова	105
ЛВУ визнає і голосить націоналістичну систему життя . .	110
Провінційні і окружні наради і з’їзди	111
Перший Провінційний З’їзд ЛВУ Саскачевану	111
Другий Провінційний З’їзд ЛВУ Саскачевану	112
Провінційні наради в Саскачевані і Онтаріо	113
Третій Провінційний З’їзд ЛВУ Саскачевану	117
З’їзд ОУВФ Центральної Канади	117
Окружна нарада Південного Онтаріо у Віндзорі	118
З’їзд ОУВФ Центральної і Зах. Канади у Вінніпезі . . .	120
Окружні З’їзди ОУВФ у 1968 р.	122
Окружні наради у Судбурах	123
З’їзд ОУВФ Західньої Канади	123
Окружна нарада ОУВФ у Гамільтоні	125
З’їзд Центральної і Зах. Канади в Едмонтоні	127
Окружні наради ОУВФ Південно-Східньої Канади . . .	128
Окружна нарада ОУВФ в Ошаві	131

З'їзд ОУВФ Центральної і Зах. Канади	133
Організації Українського Визвольного Фронту	
Співпраця між ЛВУ і СУМ	136
Нарада працівників преси і культури в Бофало	138
Світовий Український Визвольний Фронт	140
Світові З'їзди ОУВФ	141
Перший Світовий З'їзд УВФ	141
Другий Світовий З'їзд УВФ	142
З постанов II Світового З'їзду УВФ	143
Третій Світовий З'їзд УВФ	150
IV Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту ..	151
Дружня співпраця і акції ОУВФронту	153
Комісія ОУВФ за звільнення українських	
політв'язнів у СРСР	155
Дослідний Інститут „Студіум”	158
Зустрічі — Маніфестаційні здвиги українців	
Америку і Канади	159

ВНУТРІШНЬО-УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИКА І ДІЯЛЬНІСТЬ ЛВУ

Основа і напрями внутрішньо-української політики ЛВУ ..	175
За об'єднання українських сил	177
На суспільно-громадському відтинку	180
Прийняття до КУК	184
Комунікат у справі прийняття до КУК	185
Зудари і конфлікти між ЛВУ і КУК	187
Потрібна єдність і однозгідність в основних справах	190
ЛВУ в СКВУ	192
Відбувся Четвертий Світовий Конгрес вільних українців ..	199
СКВУ осудив знеславлювання УДП-ОУН-УПА-УГВР	202
В. Безхлібник: Завдання і характер СКВУ	203
У церковних справах	212
Привітання СУВФ патріархові	214
Чому проти культобміну?	216
Включатися у канадське життя	217
Яка роль Канади?	219
Відзначування великих річниць і подій	222
У 20-річчя УПА	224
У 25-ту річницю відновлення української державности 231	
Відзначення 40-ої річниці відновлення	
української державности	235
25-річчя АБН	240

НА КУЛЬТУРНОМУ ФРОНТІ ПРАЦІ І БОРОТЬБИ

Важливість і завдання культури	243
Асоціація Діячів Української Культури	244
В обороні української культури	245
Виховання творчої людини	245
Наші успіхи і досягнення	246
Скріпити ідейно-моральні сили народу	247
У 2000-річчя Києва і 1600-річчя української державности ..	248
Наукова конференція НТШ Канади	249

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА І ДІЯЛЬНІСТЬ ЛВУ

Напрявні зовнішньої політики ЛВУ	250
АБН у Канаді	253
Акції під гаслами АБН	253
У 20-річчя голодової облоги України Москвою	254
Перший Конгрес АБН К.	256
Успішні акції АБН	258
Конференція у Мехіко і ВАКЛ	259
Другий Конгрес АБН К.	262
Проклямація „Дня поневолених народів”	266
За політику визволення	268
The Policy of Liberation	271
Станиця ЛВУ в Оттаві	280
Наша акція на ЕКСПО	283
Ленін без маски	284
В обороні народу перед народовбивством Москви	285
Вбивство Бандери — на суд Москву	289
Проти московських вислужників і капітулянтів	297
Одним фронтом проти Москви	300
ЛВУ осуджує політику П'єра Трудо	304
Протестуємо	306
Оборона України і політв'язнів	307
Протимосковські акції на відтинку спорту	310
В обороні діячів культури	313
Оборона Юрія Шухевича	317
Пора ліквідувати російський колоніалізм	319
An Open Letter to the Participants of Habitat	321

ПРОПАГАНДИВНО-ВИДАВНИЧІ СПРАВИ ЛВУ

Завдання і напрямні	324
На першому пляні — зовнішньополітична проблематика ..	325

Приціли пропаганди	326
Наші методи і засоби	328
Хто винуватий за терор і злочини народовбивства в ССРСР?	329
Інформація і видання ЛВУ	332
Хто і на яких позиціях?	333
Циклостилеві видання	336
Політична бібліотека	337
Радіопересилання ЛВУ	340
Архів-музей визвольної боротьби ім. Степана Бандери ...	341

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ	343
Володимир Макар: Головна канцелярія ЛВУ	344
I. Секретаріат	351
Звіт секретаря Головної Управи ЛВУ	353
Підсумки праці Секретаріату за 1954-1975 роки	363
V. Дідюк: Під новим керівництвом	366
II. Фінансове діловодство ЛВУ	369

КРАЙОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ — З'ЇЗДИ ЛВУ

Перша Крайова Конференція ЛВУ	385
Друга Крайова Конференція ЛВУ	385
Третя Крайова Конференція ЛВУ	386
Четверта Крайова Конференція ЛВУ	387
П'ята Крайова Конференція ЛВУ	388
Шоста Крайова Конференція ЛВУ	389
Сьома Крайова Конференція ЛВУ	390
Восьма Крайова Конференція ЛВУ	391
IX Крайова Конференція ЛВУ	393
X Крайова Конференція ЛВУ	397
XI Крайова Конференція ЛВУ	400
XII Крайова Конференція ЛВУ	405
Ювілейна XIII-та Крайова Конференція ЛВУ	409
XIV Крайовий З'їзд ЛВУ	412
XV Крайовий З'їзд ЛВУ	415

ПРАПОР І ВІДЗНАКА ЛВУ	418
СТАТУТ ЛВУ	421
ПЕРЕДОВІ ДІЯЧІ В КЕРІВНОМУ ЦЕНТРІ ЛВУ	425
З Архіву Визвольної Боротьби ім. Степана Бандери	428

ВІДДІЛИ ЛІГІ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Відділ ЛВУ в Брентфордї, Онт.	434
------------------------------------	-----

Відділ ЛВУ в Брадфордi, Онт.	439
ЛВУ в Бремptoni, Онт.	441
ЛВУ у Ванкуверi, Б.К.	443
Відділ ЛВУ у Ватерфордi, Онт.	445
Відділ ЛВУ у Велландi, Онт.	450
Відділ ЛВУ у Віндзорi, Онт.	455
Відділ ЛВУ у Вінніпезi, Ман.	460
Відділ ЛВУ в Гамільтонi, Онт.	466
Відділ ЛВУ в Гвелфі, Онт.	476
Відділ ЛВУ в Едмонтонi, Алта.	477
Відділ ЛВУ в Нью Торонті-Етобіко, Онт.	509
Відділ ЛВУ в Калгарах Алта.	519
Відділ ЛВУ в Кембридж-Престон, Онт.	527
Відділ ЛВУ в Кінгстонi, Онт.	528
Тридцять років праці ЛВУ в Кіченер, Онт.	534
Відділ ЛВУ в Корнвал, Онт.	546
Відділ ЛВУ в Куксвіл-Міссіссага, Онт.	550
Відділ ЛВУ в Летбридж, Алта.	556
Відділ ЛВУ в Лондонi, Онт.	559
Відділ ЛВУ в Монреалі, Кв.	566
Відділ ЛВУ в Наєгра Фолс, Онт.	572
Відділ ЛВУ в Нью Вестмінстер, Б.К.	574
Відділ ЛВУ в Оквил, Онт.	575
Відділ ЛВУ в Оттаві, Онт.	576
Роки творчої праці ЛВУ в Ошаві, Онт.	588
Відділ ЛВУ в Портедж ля Прері, Ман.	596
Відділ ЛВУ в Порт Аргур, Онт.	596
Відділ ЛВУ в Тандер Бей, Онт.	600
Відділ ЛВУ в Ст. Кетеринс, Онт.	604
Відділ ЛВУ в Ст. Томас, Онт.	612
Відділ ЛВУ в Су Сент Марі, Онт.	617
Відділ ЛВУ в Судбурах, Онт.	619
Творча праця Відділу ЛВУ в Торонті, Онт.	624
С. Лисогірський: Служба України в степах Саскачевану ..	638
ЛВУ в Ріджайні	639
ЛВУ в Мус-Джо	643
ЛВУ в Йорктоні	645
ЛВУ в Норт-Батлефордi	646
З'їзди і наради ЛВУ Саскачевану	647
Відділ ЛВУ в Саскатуні	654
Відділ ЛВУ в Чатам	662

В. Дідюк: Перші кроки в Північному Онтаріо	663
Відділ ЛВУ в Кіркленд Лейк, Онт.	667
Відділ ЛВУ в Капускейсінг, Онт.	670
Відділ ЛВУ в Тиминс, Онт.	672
На відповідальних стійках	675
Атікокан, Онт.	675
Вава, Онт.	676
Вудсток, Онт.	676
Ніпігон, Онт.	676
Рейні Рівер, Онт.	677
Чемайнус, Б.К.	677
Грімсбі, Онт.	677
Ред Лейк, Онт.	677
Форт Вест, Онт.	678
Флін Флон, Ман.	678
Іст Кулі, Алта.	679
Відділ ЛВУ в Давфині	680
Показчик імен	683
Список світлин	700
Список світлин у Відділах ЛВУ	703
Мапа Відділів ЛВУ	706
Зміст	711
Помічені друкарські помилки	718

